ДО

МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

на вниманието на

ГОСПОДИН ДИМИТЪР БОРИСОВ ГЛАВЧЕВ,

МИНИСТЪР - ПРЕДСЕДАТЕЛ

До

МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

на вниманието на

ГОСПОДИН ИВАЙЛО ЦВЕТАНОВ ИВАНОВ,

МИНИСТЪР НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

СТАНОВИЩЕ

ОТ

СДРУЖЕНИЕ „ДАМСКИ ФОРУМ“ („ДАМСКИ ФОРУМ“), със седалище и адрес: гр. София, район Средец, п.код 1000, ул. СЛАВЯНСКА 9, ет. 2, **ЕИК 175842757, представлявано от ДИАНА ДЕЧЕВА МИТЕВА**

и

СДРУЖЕНИЕ „СЪВЕТ НА ЖЕНИТЕ В БИЗНЕСА В БЪЛГАРИЯ“ („СЖББ“), със седалище и адрес: град София, район Слатина, п.код 1113, бул. “Цариградско шосе” №125, бл.3, каб.129**, ЕИК 176633290, представлявано от ЦВЕТАНКА ГЕОРГИЕВА МИНЧЕВА**

във връзка с:

Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за равнопоставеност на жените и мъжете, касаещо предложения при

въвеждане в националното законодателство на разпоредбите на Директива (ЕС) 2022/2381 на Европейския парламент и на Съвета от 23 ноември 2022 година за подобряване на баланса между половете сред директорите на дружества, регистрирани на фондовата борса, и за свързаните с това мерки

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА,

Във връзка с предложения проект на нормативен акт, с който се въвеждат разпоредбите на Директива (ЕС) 2022/2381 на Европейския парламент и на Съвета от 23 ноември 2022 г. за подобряване на баланса между половете сред директорите на дружества, регистрирани на фондовата борса, и за свързаните с това мерки, която е със срок за транспониране 28 декември 2024 г., изрязяваме следното становище:

Според нас с Проектът на Закон за изменение и допълнение на Закона за равнопоставеност на жените и мъжете (Обн. ДВ.бр.33 от 2016г) – **„ЗИД на ЗРЖМ“**, като обща рамка до голяма степен се транспонира правилно духа и смисъла на Директива (ЕС) 2022/2381 на Европейския парламент и на Съвета от 23 ноември 2022 година за подобряване на баланса между половете сред директорите на дружества, регистрирани на фондовата борса и за свързаните с това мерки (**„Директивата“).**

Нещо повече, отчитаме, че са приети някои от предложенията на двете организации за транспониране на Директивата, направени в официално писмо до МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА от 18.12.2023 г.

По отношение на кръга от адресати

По отношение на кръга от адресати на ЗИД на ЗРЖМ минималното изискване на Директивата е приложение към всички дружества, регистрирани на фондовата борса (чл. 2 от Директивата). Посочено е изрично, че директивата не се прилага за микро, малките и средните предприятия (МСП), **но големите предприятия не са изключени**. В различните държави членки, както сме посочили в предходно становище, се следват различни подходи, въпрос на решение и политика на съответната държава членка.

В тази връзка не изразяваме съгласие с обхвата на задължените субекти - публичните дружества по чл. 110, ал. 1 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа.

Не е възприето нашето предложение за разширяване обхвата на субектите, което са направили повечето европейски държави.

Ето защо предлагаме да се включат в обхвата на ЗИД **и** Предприятията от обществен интерес по § 1, т. 22, букви „а", „б" и „в" от допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството – а) предприятия, чиито прехвърлими ценни книжа са допуснати до търговия на регулирания пазар в държава - членка на Европейския съюз; б) кредитни институции; в) застрахователи и презастрахователи. Тази група дружества понастоящем по силата на чл. 40 от Закона за счетоводството са задължени да включват в своя доклад за дейността декларация за корпоративно управление по чл. 100н, ал. 8 от ЗППЦК.

За целта предлагаме:

§3, т.1 от Преходните и заключителни разпоредби на ЗИД на ЗРЖМ да се измени, както следва:

Чл.39а. (1) да стане съответно: "Публичните дружества **и Предприятията от обществен интерес,** които не са микро-, малки и средни предприятия, въвеждат мерки, които гарантират, че до 30 юни 2026г. членовете на по-слабо представения пол заемат най-малко 33% от всички членове на управителния и надзорния им съвет, съответно на съвета на директорите."

Чл. 39б.да стане съответно: "Публично дружество **или Предприятие от обществен интерес по чл. 39а, ал.1, което не постига целта по чл. 39а, ал.1** привежда в съответствие процедурата за подбор на кандидати за членове на управителния и надзорния му съвет, съответно на съвета на директорите, в която предвижда извършването на сравнителна оценка на професионалните квалификации на всеки кандидат."

Чл. 39 б. да стане съответно: „Чл. 39в. Публично дружество **или Предприятие от обществен интерес** по чл. 39, ал. 1 по искане на кандидат, чиято кандидатура е била разгледана при подбора на кандидати за членове на управителния и надзорния му съвет, съответно на съвета на директорите, предоставя следната информация на кандидата:"

Чл. 39г. да стане съответно: "При оспорване на подбора на членове на управителния и надзорния съвет, съответно на съвета на директорите на публично дружество или **Предприятие от обществен интерес** по чл. 39а, ал. 1, се прилага съответно чл. 9."

В чл. 47:

Това т.13 да стане съответно: „По искане на министъра на труда и социалната политика му предоставя информация за установени нарушения по този закон от страна на публичните дружества и **Предприятията от обществен интерес** по чл. 39а, ал. 1, производства за защита от дискриминация, наложени санкции и приложени мерки спрямо тях, както и друга относима информация по компетентност.“

В т.3 В допълнителните разпоредби:

А) в § 1 се създават т. 18 , 19 **и 20:**

Създава се нова т. 19: „Предприятие от обществен интерес“ е дружество по § 1, т. 22, букви „а", „б" и „в" от допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството“

Т. 19 става т.20.

В § 4. т.1. се изменя както следва: „В чл. 100н, ал. 8 се създава т. 7: „7. за публично дружество и **Предприятие от обществен интерес** по чл. 39а, ал. 1 от Закона за защита от дискриминация – информация относно;“

В § 4 т. 2. се правят следните изменения: “В чл. 115, ал. 2 се създава т. 13: „13. когато е предвидена точка за избор на член на управителен или надзорен съвет, съответно на съвет на директорите на публично дружество или **Предприятие от обществен интерес** по чл. 39а, ал. 1 от Закона за защита от дискриминация - информация за изискванията по чл. 39а – 39г от същия закон, както и приложимите мерки и санкции при неспазването им.“

В „Чл. 120в. се изменя, както следва: (1) “Публично дружество или **Предприятие от обществен интерес** по чл. 39а, ал. 1 от Закона за защита от дискриминация публикува информацията по чл. 100н, ал. 8, т. 7 на видимо място на своята интернет страница. Информацията за предходната година се публикува до 15 май на текущата година.“

(2) Комисията публикува на интернет страницата си списък на публичните дружества и **Предприятията от обществен интерес** по ал. 1, които са постигнали целта по чл. 39а, ал. 1 от Закона за защита от дискриминация и го актуализира ежегодно. „

В § 5. се правят следните изменения: „(1) Публичните дружества и **Предприятията от обществен интерес** по чл. 39а, ал. 1 от Закона за защита от дискриминация включват информацията по чл. 100н, ал. 8, т. 7 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа и я публикуват съгласно чл. 120в, ал. 1 от същия закон за първи път през 2026 г. за отчетната 2025 г“.

Мотиви

На първо място следва да отбележим, че за предприятията от обществен интерес по § 1, т. 22, букви „а", „б" и „в" от допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството, а именно: а) предприятия, чиито прехвърлими ценни книжа са допуснати до търговия на регулирания пазар в държава - членка на Европейския съюз; б) кредитни институции; в) застрахователи и презастрахователи Комисията за финансов надзор осъществява контролни функции, последната събира информация от тях текущо, което предполага, че предоставянето на допълнителна информация от тях не би представлявало административна тежест.

На второ място, тази група дружества (или голяма част от тях) са част международни групи от свързани дружества, за които постигане на равностопоставеност на половете, както в структурната организация, така и в управленителните органи е приоритет и активна политика. В този смисъл, включването на тези дружества в обхвата на Проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за равнопоставеност на жените и мъжете във връзка въвеждане в националното законодателство на разпоредбите на Директива (ЕС) 2022/2381 на Европейския парламент и на Съвета от 23 ноември 2022 година за подобряване на баланса между половете сред директорите на дружества, регистрирани на фондовата борса, и за свързаните с това мерки също не би довело да затруднения и несъгласие.

В допълнение, следва да отбележим, че редица европейски проучвания сочат, че засиленото участие на жените в процесите на вземане на икономически решения, и по-специално в управителните органи, има положителен ефект върху броя на заетите жени в съответните дружества и върху цялата икономика. Постигането на баланс между половете в управителните органи е от съществено значение за ефективното използване на този съществуващ ресурс, което е ключът за справянето с демографските и икономическите предизвикателства пред България. Тук е важно да отбележим, че недостатъчната представеност на жените в управителните органи е пропусната възможност за икономиката като цяло, както и за развитие на икономическите процеси.

Широко признато е виждането, че участието на жени в управителните органи подобрява управлението на дружествата, тъй като ефективността на екипа и качеството на процеса на вземане на решения се подобряват чрез по-разнообразна и колективна нагласа, включваща по-широк кръг от гледни точки. Многобройни проучвания показват, че многообразието води до по-проактивен бизнес модел, по-балансирани решения и подобрени професионални стандарти в управителните органи, които отразяват по-добре обществените реалности и нуждите на

потребителите. То също така насърчава иновациите. Многобройни проучвания сочат, че съществува положителна връзка между многообразието на половете на най-високо равнище на управление и финансовите резултати и рентабилността на дружеството, което води до съществен дългосрочен устойчив растеж. Ето защо постигането на баланс между половете в управителните органи, не само на дружествата, регистрирани на фондовата борса, но и на предприятията от обществен интерес по § 1, т. 22, букви „а", „б" и „в" от допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството, посочени в началото на настоящото изложение, е от жизненоважно значение за гарантиране на конкурентоспособността на България в условията на глобализирана икономика и ще осигури сравнително ни предимство спрямо трети държави.

Въпреки доказателствата за положителното въздействие на баланса между половете върху самите дружества и върху икономиката като цяло и въпреки съществуващото законодателство в България и ЕС, което забранява дискриминацията, основана на пола, жените продължават да са значително по-слабо представени от мъжете в най-висшите органи за вземане на решения в дружествата в България.

Това показва несправедлива и дискриминационна недостатъчна представеност на жените, като по този начин очевидно се подкопават принципите на ЕС за равни възможности и равно третиране на жените и мъжете в областта на заетостта и професионалната област. Поради тази причина следва да бъдат въведени нови мерки и да бъдат засилени съществуващите мерки за насърчаване на кариерното развитие на жените на всички равнища на управление и следва да се обърне специално внимание на тези мерки не само в дружествата, регистрирани на фондовата борса, но и на предприятията от обществен интерес по § 1, т. 22, букви „а", „б" и „в" от допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството (посочени в началото на настоящото изложение) поради значителната икономическа и социална отговорност на тези дружества.

В обобщение, повишаването на представеността на жените в управителните органи спрямо по-широк обхват от дружества не само ще има въздействие за жените, назначени в управителните органи, но би допринесло за привличането на жени със способности в предприятията и би довело до нарастване на броя на жените на всички равнища на управление и сред работната сила. Като положителна последица от прилагането на по-широк обхват от адресати (по-големият дял на жените в управителните органи на по-широк кръг от дружества) е и преодоляването на разликата в заетостта и в заплащането между жените и мъжете.

Духът на самата Директива постановява, че държавите членки трябва да насърчават и да споделят информация относно ефективните мерки и политики, приети на национално равнище, и да обменят най-добри практики, за да се подпомогне напредъкът в целия Съюз за постигане на по-балансирана представеност на жените и мъжете в управителните органи.

Увеличаване на присъствието на жените в управителните органи във всички държави членки води до увеличаване на икономическият растеж, до насърчаване на мобилността на трудовия пазар, засилване на конкурентоспособността на дружествата и постигане на ефективно равенство между жените и мъжете на пазара на труда.

Предвид гореизложеното, от страна на Сдружение Сдружение „Дамски форум“ и „СЖББ“ също апелираме в процеса на въвеждане на разпоредбите на Директивата да се извърши цялостен и подробен анализ, включително и ново проучване на управителните органи на дружествата, които пряко биха били засегнати от въвеждането и прилагането на директивата и в тази връзка проектът на Закон за изменение и допълнение на Закона за равнопоставеност на жените и мъжете следва да бъде допълнен с посочените от нас предложения.

С уважение,

Диана Митева

Председател на Управителния съвет

Сдружение Дамски Форум

С уважение,

Цветанка Минчева

Председател на Управителния съвет

Сдружение СЖБ